

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2023. MÁRCIUS 21-ei ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2023. március 21. 16.00 óra

Jelen vannak: Dr. Sasvári Róbert elnök
Dr. Lehel Zoltán Zsolt elnökhelyettes
Dr. Cservák Csaba
Dr. Kicsi Zselyke Borbála
Dr. Réthelyi Zoltán Attila
Dr. Szabó László Levente
Dr. Szalay Tamás

Dr. Avarkeszi Dezső
Dr. Csonka Krisztián
Dr. Fazekas Tamás
Dr. Gönczi Gergely
Dr. Grundtner András
Dr. Litresits András
Dr. Ormándi Edina
Dr. Sárhegyi Zoltán

Dr. Nagy Attila NVI elnök
Dr. Sóskuti-Varga Gergely NVI általános elnökhelyettes
Dr. Wiedemann János főosztályvezető
az NVI munkatársai

Igazoltan távolmaradó: Dr. Lovas András

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Külön köszönti az NVI elnökét és elnökhelyettesét, a sajtó megjelent képviselőit, valamint a jelen lévő szervezőket. Megállapítja, hogy a Bizottság 14 fővel határozatképes. A kiküldött meghívóban egy napirendi pont tárgyalására tett

javaslatot, melyen belül 10 országos népszavazási kezdeményezés elbírálására kerül sor.

Kérdezi a tagtársakat, van-e valakinek a napirend kiegészítésére vagy módosítására vonatkozó javaslata? Hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a napirendet.

Szavazás:

A Bizottság 8. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 14 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül elfogadta a napirendet.

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. LMP-Magyarország Zöld Pártja által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megkezdik az elfogadott napirend tárgyalását. Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Jelzi a Bizottságnak, hogy szervező képviselője jelen van és hozzá kíván szólni. Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás lehetőségének biztosításáról vagy annak elutasításáról.

Szavazás:

A Bizottság 9. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 13 igen szavazattal, 1 ellenszavazattal támogatta, hogy szervező képviselője két perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót Ungár Péternek.

Ungár Péter szervező képviselője: Megköszöni a lehetőséget. Elmondja, hogy az LMP - Magyarország Zöld Pártja képviseletében van jelen. Azért adták be ezt a kérdést, mert azt gondolják, hogy azoknak az embereknek van joguk beleszólni egy ilyen nagy ipari beruházásba, akik a következményekkel együtt élnek. Meglátásuk szerint országszerte, ahol az akkumulátorgyártás fölmerült, így például Győrben vagy Debrecenben vagy akár Iváncsán, a helyben élő emberek nagy része ellenkezik azzal, hogy ez a beruházás megvalósuljon, illetve olyan antidemokratikus folyamatok is láthatóak, hogy a településvezetők azt mondták, hogy abban az esetben is meg kell ezeknek az ipari létesítményeknek épülniük, hogyha a helyben lakók ezt nem támogatják. Véleményük szerint ezek a beruházások olyan károkat okoznak Magyarországnak természeti kincseinek szempontjából, amiket nem lehet egy országgyűlési

választáson már eldönteni, ezért is fordultak a népszavazás eszközéhez, mert azt gondolják, hogy minden magyar embernek beleszólása kell legyen abba, hogy mi lesz Magyarország természeti erőforrásaival, így a vízkinccsel, a levegővel vagy akár a termőföldekkel, amire ezek épülnek. Annyit mindenféleképpen hozzá kell tennie, hogy ezek a beruházások nem jelentenek munkahelyteremtést, ellenben azt jelentik, hogy itt külföldi nagytőkések ki fogják vinni azokat a profitokat, amiket a magyar termőföld kárára keresnek meg, ezért véleményük szerint erről a magyar embereknek kell dönteniük.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megköszöni a hozzászólást. Megjegyzi, hogy időközben megérkezett dr. Cservák Csaba NVB tag, így a Bizottság létszáma 15 főre emelkedett. Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Csonka Krisztiánnak.

Dr. Csonka Krisztián NVB tag: Nem ért egyet a határozattervezettel. Véleménye szerint súlyos logikai problémák vannak a tervezet megfogalmazásában. Alapvetően túlterjeszkedik az NVB a jogkörén, olyan indokokat határoz meg, melyeknek a vizsgálata nem feladata és nincs rá lehetősége. A tervezet úgy fogalmaz, hogy elismeri a kötelező népszavazás megtartására vonatkozó törvény hozatalának lehetőségét, de mégis úgy foglal állást, hogy a meglévőkön kívüli újabb, bármilyen esetkör törvényi rögzítése, alkotmányjogi kollíziót eredményezne, amit az Alaptörvény módosításával lehetne csak kiküszöbölni. Amellett, hogy ez egy önellentmondás, nem is világos, hogy milyen alaptörvény-módosításra gondoltak itt, nem megalapozott, hogy a B) cikk (1) bekezdésnek a módosítására lenne szükség.

Véleménye szerint az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdésére történő hivatkozás sem alátámasztható, amely szerint a nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja. Hivatkozik a tervezetre, mely ismertet olyan népszavazási esetkört, amit nem alaptörvényi szinten szabályoznak és az alaptörvényi rendelkezés is megteremti annak a lehetőségét, hogy a közvetlen demokráciához nyúljon a nép. Amennyiben a Bizottság hitelesítené ezt a kérdést, kettőre emelkedne a kötelezően elrendelendő helyi népszavazások esetköre, tehát még mindig megfelelne a kivételesség követelményének. Felhívja a figyelmet arra, hogy a tervezet végén van egy olyan indoklás, amit nem ismertetett elnök úr, de az Möt-v-nek a területszervezésre vonatkozó rendelkezésének az alátámasztásáról szól. Ez az ún. legitimációs láncolat. Álláspontja szerint ebben az esetben is éppen erről van szó, hogy legtöbb esetben az akkumulátorgyárak vagy kikerülnek a helyi önkormányzat fennhatósága alól, vagy elveszik tőlük a területet vagy kiemelt kormányzati beruházásként valósulnak meg. Tehát egy ilyen népszavazás kikényszerítése a legitimációs láncolat folyamatosságát biztosítaná, ezért is tartja szükségesnek a kérdés hitelesítését.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel, egyetért a dr. Csonka Krisztián által elmondottakkal. Kiemeli, hogy alapvetően arra támaszkodik a határozat alkotmányjogi érvelése, hogy a közvetlen hatalomgyakorlás kivételességének alkotmányos követelménye sérülne. Azt gondolja, hogy az Alaptörvény az egész jogrendszerre vonatkozik. Túlzásnak érzi azt mondani, hogyha ebben az egy konkrét kérdéskörben népszavazást tartanának, akkor azzal a magyar jogalkotás egészét tekintve ki lehetne jelteni, hogy most már nem is kivételes a közvetlen hatalomgyakorlás emiatt. Meg kell vizsgálni, hogy milyen jogviszonyokban születik törvényhozás, illetve választott képviselők útján történő normaalkotás az Alaptörvény hatálya alá tartozó kérdésekben, tehát az egész magyar jogrendszerben és ennek mekkora részét teszi ki az e kérdéskör által lefedett terület. Véleménye szerint csak az állapítható meg ebből a tesztből, hogy még ebben az esetben is, még az igenek győzelme esetén is, bőven kivételesnek tekinthető lenne a közvetlen hatalomgyakorlás, tehát semmilyen módon nem okozna alkotmányos kollíziót. Megfordítva a kérdést, ha a Bizottság ezzel az indokolással elutasítja, akkor ezzel azt mondja ki, hogy ha az Országgyűlés alkotna egy törvényt arról, hogy valamilyen kérdésben kötelező népszavazást tartani, akkor azt az Alkotmánybíróságnak meg kellene semmisítenie ugyanazon okból, amiből a Bizottság azt mondja, hogy nem lehet erről most népszavazást tartani. Álláspontja szerint ezt nem mondhatják ki, tehát az Országgyűlés dönthetne úgy, hogy valamilyen kötelező népszavazást tartani és ez nem lenne alkotmányellenes. Ellenben az érvelés nem állja meg a helyét, amit a határozattervezet tartalmaz, tehát a Bizottság sem utasíthatja vissza a kérdés hitelesítését.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért az elhangzottakkal, azzal a kiegészítéssel, hogy álláspontja szerint erőltetett az indokolás, valamint reményét fejezi ki abban, hogy a Kúria 90 napon belül, gyorsan fog dönteni. Megállapítja, hogy a kérdés hűsbavágó, ahogyan szervező is elmondta. Ismerteti, hogy egy debreceni lakos képviselőjében volt szerencséje benyújtani egy keresetlevelet, tudomása van róla, hogy a városban már zajlik az építkezés. Elmondja azt is, hogy a debreceni vízmű vezérigazgatója szerint az akkumulátorgyárral a debreceni vízkészlet 92 százaléka lesz leterhelve, azonban, ha az a levél igaz, amit Madarasi István MSZP-s képviselőnek írt a debreceni polgármester, akkor meghaladja a debreceni vízkészletet a gyár vízfogyasztása. Tehát ez ennyire jelen van és ennyire hűsbavágó, hiszen Debrecenben már tartanak a mélyépítések. Kifogása a tervezettel, hogy a [7] bekezdésben leírja, hogy helyi népszavazást akar létrehozni országos népszavazással, az Alaptörvény tartalmazza a tiltott tárgyköröket, helyi népszavazásoknál pedig a népszavazási törvény. Véleménye szerint egyik sem állja meg a helyét, az alkotóknak ki kellett hozzá találni egy indokolást, mert nincs tiltott tárgykör, sem az országosnál sem a helyinél. Ha majd nyilvánosságra hozzák a határozatot, ahol a [12] bekezdésben idézik a népszavazási törvény 33. §-át, amely

szerint a képviselő-testület helyi népszavazást köteles elrendelni abban a kérdésben, amelyben törvény vagy önkormányzati rendelet helyi népszavazás megtartását írja elő. Olvasatában ez a népszavazási kérdés semmi másról nem szól, mint hogy a népszavazási törvény ezen szakasza alapján, ki kellene egészíteni vagy a népszavazási törvényt, vagy egy másik jogszabályt, hogy ebben a kérdéskörben helyi népszavazást kell tartani.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Avarkeszi Dezsőnek adja meg a szót

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Egyetért a korábbi hozzászólásokkal, melyeket egy dologgal szeretne kiegészíteni. Elhangzott elnök úr felvezetésében, hogy kellő alkotmányos indok nélkül kívánják ezt az új intézményt bevezetni. Szeretne két alkotmányos indokot ismertetni, az Alaptörvény XX. és XXI. cikkét. A XX. cikk mondja ki, hogy mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez, majd utána külön kiemeli az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosítását. A XXI. cikk első bekezdése kimondja, hogy Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez. Amikor valaki bead egy olyan népszavazási kezdeményezést, amely ezt akarja biztosítani és a Nemzeti Választási Bizottság ezt el akarja utasítani, akkor ő ezzel semmiképpen sem tud egyetérteni.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Sárhegyi Zoltánnak.

Dr. Sárhegyi Zoltán NVB tag: Egyetért a határozattervezettel. Álláspontja szerint a jogalkotási logika, illetve a jogrendbéli logika teljesen egyértelművé teszi, hogy a népszavazás a hatalomgyakorlásnak egy kivételes módja, amikor közvetlenül jelenik meg a népszuverenitás az adott társadalom életében. Ez egy kiegészítő jellegű szabályozás. A jelenlegi magyar jogrend tekintetében a jogalkotás kivételt állapított meg, így bizonyos területszervezési eljárásokhoz kapcsolódóan, rendkívül szűk körben jelenik meg a népszavazás tárgyának nevesítése és ez az önkormányzathoz való jognak az érvényesítését segíti elő, tehát egy alkotmányos jogot segít elő a jogalkotás eszközeivel. Ennek megfelelően ennek a megváltoztatása valóban az Alaptörvény módosítására irányul. Ezért egyetért a határozattervezettel, amely egyértelművé teszi azt, hogy ebben az esetben ezzel a népszavazási kérdéssel egy alkotmánymódosítási kezdeményezéssel állnak szemben.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Fazekas Tamásnak adja meg a szót.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Egyetért dr. Csonka Krisztiánnal, dr. Litresits Andrással, dr. Gönczi Gergellyel és dr. Avarkeszi Dezsővel, egyetlen dologgal egészítené ki az általuk elmondottakat a határozattervezet kritikájaként. Amivel nem ért egyet, az az, hogy olyan szöveget állapít meg a tervezet, amire nincsen jogszerű alap. Nincsen olyan fordulata az általa ismert joggyakorlatnak vagy törvényi szabályozásnak, ami azt mondja, hogy hivatkozhatnak egy olyan elvre, ami a szükségtelen aprólékosságot

kifogásolja és ezáltal az NVB egy tárgykört gyakorlatilag kivesz, amikor azt mondja, hogy nem támogatja ezt a kezdeményezést. Így nem válogathatnak a kérdések között, véleménye szerint ennek nincsen jogszabályi alapja.

Dr. Sasvári Róbert elnök: dr. Grundtner Andrásnak adja meg a szót

Dr. Grundtner András NVB tag: Nem ért egyet a határozati javaslattal, azonban különösen egyetért dr. Gönczi Gergely érvelésével abban a tekintetben, hogy ha ez a népszavazási kérdés az Országgyűlés elé kerülne törvényjavaslat formájában és ott megszerezne a többséget, akkor utána mindkét elméleti alkotmányos szűrőn átmenne gond nélkül. Mind a köztársasági elnöki eljárásban, mind az esetleges alkotmánybírósági eljárás során fel sem merülne az alkotmányjogi ütközése a törvényjavaslatnak. Tehát nem tartja valósnak azt, hogy burkolt alkotmánymódosításra irányulna ez a kérdés.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán NVB tag: Egyetért a határozati javaslattal, néhány kiegészítő gondolatot tenne hozzá. Elsőként azt, hogy a jelenlegi Alaptörvény 31. cikk azt írja, hogy törvényben meghatározottak szerint, helyi népszavazást lehet tartani a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyről. Ezt a jogszabály helyet kétféleképpen lehet értelmezni. Az egyik értelmezési mód esetén a „lehet” -en van a hangsúly, vagyis a helyi önkormányzat feladatkörébe tartozó ügyben népszavazást lehet, de nem kell tartani a törvényben meghatározott esetekben. Amennyiben ezt így értelmezik, akkor ez a beadványozói kérelem, miszerint kötelező jelleggel legyen elrendelve bizonyos esetkörben népszavazás, akkor az nyilván Alaptörvény-módosítás nélkül nem oldható meg. Ha nem ilyen megszorítóan, hanem tágabban – és valószínűleg ez a tágabb értelmezés a helyes – kell értelmezni, abban az esetben itt arról van szó, hogy törvényben meghatározottak szerint lehet népszavazást tartani. De ez a törvény értelemszerűen az Alaptörvénnyel és annak logikájával, annak elvi felépítésével nem ellenkezik. Meglátása szerint ezekben az ügyekben most is lehet helyi népszavazást tartani, megvan ennek a meghatározott módja. Az, hogy a helyi önkormányzat feladat- és hatásköréből kivegyenek néhány és meg nem határozható esetkört, nem tudja támogatni. Elmondja, hogy jelenleg is vannak olyan eseti népszavazások, amikor lehetséges helyi népszavazást tartani vagy kötelező jelleggel kell helyi népszavazást tartani. Azt gondolja, hogy a jelenlegi Alaptörvény struktúrájának az áttörését jelentené, ha bizonyos helyi önkormányzati feladat- és hatáskörbe tartozó ügyeket kivennének kötelező népszavazási indok alapján. Véleménye szerint ehhez Alaptörvény módosításra lenne szükség, mégpedig egy olyan jellegű módosításra, ami meghatározza azt, hogy milyen esetekben lehet kötelező jelleggel helyi népszavazást kezdeményezni.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót

Dr. Litresits András NVB tag: Röviden reagál a dr. Lehel Zoltán által elmondottakra. Véleménye szerint egyik sem tételes elutasítási indok, melyeket dr. Lehel Zoltán felsorolt. Fenntartja azon véleményét, hogy erőltetett az indokolás. A tervezet támogató felszólalásokban egy tételes rendelkezést sem jelöltek meg. Hiányolja, hogy az egészségügyi joggal, az emberi méltósággal nem foglalkoznak. Az egészséges környezethez való jog nyilvánvalóan ezt meg kell, hogy előzze. A határozattervezet [18] bekezdése leírja, hogy az Nsztv. szintén ismertetett 33. §-a általános felhatalmazást ad az Országgyűlés számára arra vonatkozóan, hogy törvényben állapítson meg a helyi népszavazás megtartását kötelezően előíró új okokat. Majd utána megállapítja a tervezet, hogy mégsem lehet.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: További hozzászólás hiányában, reagál a dr. Litresits András által elmondottakra. Elmondja, hogy a tervezet, illetve dr. Lehel Zoltán a felszólalásában megjelölt konkrét alaptörvényi rendelkezéseket. Másfelől a tervezet a burkolt alaptörvény-módosítás, Kúria által is követett joggyakorlatára épül. Álláspontja szerint a benyújtott népszavazási kérdés nem arról szólt, hogy egy konkrét településen tartható-e helyi népszavazás akkumulátor üzem létesítéséről vagy sem, ugyanis a jelenlegi szabályozás szerint erre bárhol van lehetőség. A kérdés elbírálása arról szólt, hogy szükséges-e az, hogy az Országgyűlés az akkumulátorgyár létesítését kodifikálja külön nevesített, új okként úgy, hogy jelenlegi jogszabályi rendelkezések mellett is lehetőség van kötelezően elrendelendő helyi népszavazás kezdeményezésére ebben a kérdésben. Álláspontja szerint az új ok kodifikálására – a tervezetben részletesen kifejtettek szerint – nincs alkotmányos lehetőség.

További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a határozattervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 8 igen szavazattal, 7 nem szavazattal az LMP – Magyarország Zöld Pártja által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért-e azzal, hogy akkumulátor gyártásra szolgáló üzemet csak akkor lehessen létesíteni egy településen, ha azt az ott lakó választópolgárok helyi népszavazás útján kifejezett döntésükkel támogatják?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 13/2023. számú határozata\)](#)

2. Seres Mária magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Seres Mária magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért Ön azzal, hogy aki már két alkalommal volt Magyarország miniszterelnöke, az többé nem töltheti be ezt a tisztséget?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja. [\(Nemzeti Választási Bizottság 14/2023. számú határozata\)](#)

3. Seres Mária magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért a tervezettel. Két kiegészítéssel élne. Az egyik, hogy ha a Bizottság elfogadná ezt a kérdést, lehetetlen feladatra irányulna a végrehajtása, mert a kínai gyártókat nagyjából lehetetlen küldetés lenne felelősségre vonni. A másik, hogy szerinte fennáll a nemzetközi szerződésbe ütközés mint tiltott tárgykör is, hiszen maga a tervezet is hivatkozik a [23] bekezdésben az Európai Gyógyszerügynökségre.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 14 igen szavazattal, 1 nem szavazattal a Seres Mária magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért Ön azzal, hogy az oltások által okozott egészségkárosodásokért minden esetben a gyártó vállaljon anyagi felelősséget?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 15/2023. számú határozata\)](#)

4. Seres Mária magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Kérdezi, hogy beadványozó azonos-e azzal az SMS párttal, akiről a Wikipédián az az információ szerepel, hogy ellene és férje ellen vádat emeltek 118 millió forint állami támogatás elcsalása miatt? Mert ha igen, akkor ennek a kérdésnek van egy diszkrét bája. A tervezettel egyetért, azzal a kiegészítéssel, – bár nem jogi az érvelés – hogy egy orvos ismerőse szerint csak az nem beteg, akit nem vizsgáltak meg eléggé. Vagyis melyik hatóság lenne az, aki azt mondaná, hogy egy párt gazdálkodása nem felel meg a törvényeknek, hány másodpercig kellene várni, hogy találjanak valamit, ami nem felel meg a törvényeknek? Innentől kezdve abszurd ez a kérdés és látható, hogy hová vezet.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Elmondja, hogy beadványozó lehet bárki, függetlenül attól, hogy van-e eljárás ellene vagy sem. További hozzászólás hiányában, szavazásra bocsátja a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Seres Mária magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Egyetért Ön azzal, ha egy párt gazdálkodása nem felel meg a törvényeknek, ne legyen jogosult többé költségvetési juttatásra?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 16/2023. számú határozata\)](#)

5. Ferincz Jenő magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Lehel Zoltánnak.

Dr. Lehel Zoltán NVB elnökhelyettes: A határozattervezettel egyetért. Javasolja, hogy a [37] bekezdést vegyék ki a tervezetből, mely véleménye szerint egy kitekintésnek minősül, bár teljesen tényszerű, valós. Úgy gondolja, hogy a határozat koncentráljon csak és kizárólag az ügyre, ezért helyesen járnak el, ha a [37] bekezdést kiveszik a határozatból.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért dr. Lehel Zoltánnal, ő maga is elhagyna több bekezdést. Véleménye szerint a szervezőnek jogában áll hosszú kísérőlevelet írni a saját jogi álláspontjáról. Nem támogatja a tervezet [38], [39], [40] bekezdését, miszerint Szervező rosszhiszemű magatartásával kívánta előidézni, hogy a Bizottság a 426/2022. NVB határozattal jogerősen eldöntött ügyet újra nyissa. Elmondja, hogy a Bizottság a mai ülésen azt az ügyet is tárgyalta, hogy hány alkalommal lehet valaki miniszterelnök, az elutasítás indokai között szerepelt, hogy korábban ezt a kérdést a Kúria már vizsgálta, de nem szerepelt az indokok között, hogy szervező rosszhiszemű.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: dr. Szalay Tamásnak adja meg a szót

Dr. Szalay Tamás NVB tag: Az eredeti tervezetet támogatja. Nem ért egyet azzal, hogy a kísérőlevélnek nevezett iromány jogi érvelést tartalmazott volna, teljesen színvonalatlan. Álláspontja szerint már így is túl sok szót vesztegetett a Bizottság erre a kérdésre.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: További hozzászólás hiányában elsőként felteszi dr. Lehel Zoltán, majd dr. Litresits András módosító javaslatát szavazásra.

Szavazás:

A Bizottság 10. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 10 igen szavazattal, 5 nem szavazattal támogatja dr. Lehel Zoltán módosító javaslatát, hogy hagyják el a tervezet [37] bekezdését.

Szavazás:

A Bizottság 11. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 5 igen szavazattal, 10 nem szavazattal elutasítja dr. Litresits András módosító javaslatát a [38], [39], [40] bekezdések elhagyásáról.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felteszi szavazásra a határozattervezetet a [37] bekezdés nélkül.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Ferincz Jenő magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az „*Akarja-e, hogy az Országgyűlés vonja meg a bizalmát a kormánytól?*” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 17/2023. számú határozata\)](#)

6. Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Jelzi a Bizottságnak, hogy a szervező, Bencsik Béla jelen van az ülésen. Kérdezi, kíván-e élni az egyszeri szóbeli nyilatkozattétel jogával?

Bencsik Béla szervező: Élni kíván a nyilatkozattétel jogával.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felkéri a tagtársakat, szavazzanak a hozzászólás lehetőségéről.

Szavazás:**A Bizottság 12. számú jegyzőkönyvi döntése:**

A Bizottság 13 igen szavazattal, 2 nem szavazattal támogatta, hogy szervező két perc időtartamban, szóbeli nyilatkozatot tehessen.

Bencsik Béla szervező: Álláspontja szerint a jelenlegi, a kormány által létrehozott vármegyei rendszer kiegészítéseként a nép által képviselt alispáni hivatalnak kellene létrejönnie. Ahogyan a kérdésében is megfogalmazta, a termőföldek, vizek, egészség, élelmezésbiztonság és környezet biztonsága érdekében fontosnak tartja, hogy a magas aranykorona értékű földek és erdők védelme alapvetően megtörténjen. Ha megtörténik ezeknek a hivataloknak a felállítása, akkor kialakulhat egy természetes egyensúly a kormány által biztosított törvénykezés, valamint a nép által biztosított esetleges vétőjoggal rendelkező igények és életterük védelme érdekében.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megköszöni a hozzászólást. Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Álláspontja szerint a kérdés jogilag több sebből vészik.

A határozattervezet [18] bekezdése hivatkozik az Alaptörvény 17. cikk (3) bekezdésére, mely kimondja, hogy a kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve a fővárosi és vármegyei kormányhivatal, amit január óta a főispán vezet. Véleménye szerint a kormány kinyilvánította, hogy Magyarország akkumulátorgyár nagyhatalom lesz. A debreceni akkumulátor gyár ügyében kiadott környezetvédelmi engedélyt Rácz Róbert főispán nevében és megbízásából, dr. Hajduné dr. Kovács Mária Mónika főosztályvezető adta ki. Ezek alapján kérdésesnek tartja, hogy a kormány, illetve a vármegyei hivatal számára mennyire fontos a vizek védelme.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: dr. Gönczi Gergelynek adja meg a szót

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Egyetért a tervezettel, az ott felhozott indokokkal. Nagyon jó dolognak tartja, hogy az állampolgárok élnek és élni szeretnének azzal a lehetőséggel, amit a népszavazási kezdeményezés biztosít számukra. Sajnálattal fejezi ki amiatt, hogy nehéz olyan kérdést megfogalmazni, ami alkalmas a hitelesítésre. Nagyon erős következményei vannak egy-egy ilyen kérdésnek és véleménye szerint arra is érdemes figyelni, hogy a „például” szót mindenképpen kerülni kell, hogy a kérdésből egyértelműen következzen, hogy a jogalkotónak pontosan milyen tartalmú jogszabályt kell meghoznia. Akkor van esélye arra, hogy technikai dolgokon ne bukjon el a kezdeményezés és akkor lesz lehetősége az állampolgároknak, hogy eredményesen „megfuttassák” a kérdésüket a Bizottság előtt.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Cservák Csabának

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Elmondja, hogy a magyar történeti alkotmányban az alispán, nem teljesen analóg módon, de a megyei közgyűlés elnökének felelt meg. A kérdést az egyértelműségi klauzula miatt nem tartja elfogadhatónak, evidenciaként használja a fogalmat, de az nem minden választópolgár számára az. Semmi probléma nem lenne, ha a jogalkotó döntene így, természetesen a történelmi elnevezések visszaadásával, de ebből a kérdésből ez nem egyértelmű.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában a *„Támogatja-e, hogy a vármegyei alispáni hivatalnak felelősségi jogköre, teljes érdekképviselete legyen, például a vizek, földek, egészség, élelmezés biztonság és környezeti értékek meghatározása és védelme?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 18/2023. számú határozata\)](#)

7. Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Egyetért a határozati javaslattal. Egy kiegészítést tenne. A tervezetben is szerepel és elnök úr is úgy fogalmazott, hogy a kérdés arra is vonatkozhat, hogy az alispánt közvetlenül jelöljék és válasszák. Véleménye szerint a kérdés nem erre, hanem a hivatalra vonatkozik.

Számára ez is azt mutatja, hogy mennyire nem egyértelmű a kérdés.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben ismerje el az önálló vármegyei autonómiát és annak alispánját, s hivatalát, amelyet a helyi választópolgárok közvetlenül jelölnek és választanak?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

[\(Nemzeti Választási Bizottság 19/2023. számú határozata\)](#)

8. Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felkéri a tagokat, szavazzanak szervező hozzászólási lehetőségét illetően.

Szavazás:**A Bizottság 13. számú jegyzőkönyvi döntése:**

A Bizottság 13 igen szavazattal, 2 nem szavazattal támogatta, hogy szervező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesen.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót Bencsik Béla szervezőnek.

Bencsik Béla szervező: Az Alaptörvény P. cikk (1) bekezdésére hivatkozva szeretné alátámasztani a benyújtott kérdés létjogosultságát. Érvelésében elmondja, hogy a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése, az állam és mindenki kötelessége. Hivatkozik a 2012. évi XXX. törvényre, mely alapján a föld, a termőföld nemzeti érték, tehát a nemzeti érték szempontjából a magyarság és a magyarországi államalkotó nemzetiségek tevékenységéhez, termelési kultúrájához, tudásához, hagyományaihoz, a magyar tájhoz, az élővilághoz kapcsolódó nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti közösségi érték vagy termék, illetve a tájhoz és az élővilághoz kapcsolódó materiális vagy immateriális javakat magába foglaló tájérték, amely tanúskodik egy emberi közösség és az adott terület történelmi kapcsolatáról. Úgy gondolja, hogy ez a kérdés mindenféleképpen meg kell, hogy álljon az Alaptörvény ezen §-a alapján, ugyanis a termőföld védelme fontos a jövő nemzedéke, a gyerekeink, az unokáink érdekében, az önellátás szempontjából.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Gönczi Gergelynek.

Dr. Gönczi Gergely NVB tag: Támogatja a határozati javaslatot. Nem ért egyet az első részben kifejtett érveléssel, miszerint az Alaptörvény rögzíti, hogy melyek a kisajátításnak, tehát az állam általi tulajdonelvonásnak a korlátai. Véleménye szerint az nem jelenti azt, hogy egyébként az Országgyűlés mint az állami hatalom gyakorlója, önmagára nézve restriktívebb szabályokat ne vezethetne be alkotmányosan. Ezért azt gondolja, hogy nem állja meg a helyét az az érvelés, miszerint az Alaptörvény módosítását igényelné a kérdés elfogadása. Hiszen az Alaptörvény csak annyit rögzít, hogy milyen feltételeknek nem megfelelő kisajátítás, tulajdonelvonás sérti az Alaptörvényt, de azt nem, hogy bármit is valaha ki kell sajátítani. Az államnak érdeke van és nem alapjoga, tehát az alapjogok mind az állammal szemben érvényesülnek, a tulajdonhoz való alapjogot vonhatja el az állam, bizonyos szabályokkal. Önmagára nézve ezt a jogát korlátozhatja általános jelleggel, anélkül, hogy ez alaptörvény-ellenes lenne, csak tágítania nem lehet. Tehát azt nem mondhatja, hogy nem fog kártalanítást

fizetni, de azt igen, hogy adott időtől kezdve dupla kártalanítást fizet, vagy, hogy bizonyos körökben nem alkalmazza, törvénnyel tiltja meg a tulajdonelvonást.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Grundtner Andrásnak

Dr. Grundtner András NVB tag: Nem támogatja a tervezetet. Egyetért dr. Gönczi Gergely állásfoglalásával. Álláspontja szerint semmi nem zárja ki, hogy az állam törvényi szinten tovább szigorítsa a kisajátítás szabályait, az Alaptörvény szabályainak a további szigorítása nem feltétlenül jelenti azt, hogy alkotmánymódosításra van szükség. Az egyértelműség szempontjából egyik irányba sem látja a problémát, erőltetettnek tartja a tervezet érvelését ebből a szempontból.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak

Dr. Litresits András NVB tag: Egyszerűnek és nagyszerűnek tartja a kérdést. Visszautal egy korábbi föld-ügyre, amikor is a Kúria az 51/2016 NVB határozatot felülvizsgáló végzésével a Gögös Zoltán MSZP-s képviselő által benyújtott kérdést hitelesítette. Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdését idézi, ami szerint a kisajátítás egy végső megoldás arra az esetre, ha például utat akarnak építeni, de a földtulajdonos nem akarja eladni az érintett területet. De a jelenlegi kérdés nem ezt akarja, hanem védeni akarja a termőföldet. Erőltetettnek tartja a tervezetnek az egyértelműsége vonatkozó indokolását, véleménye szerint az „ipari létesítmény” egyértelműen behatárolja, hogy mire vonatkozik a kérdés.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: dr. Lehel Zoltánnak adja meg a szót.

Dr. Lehel Zoltán NVB elnökhelyettes: Támogatja a határozati javaslatot. Jószándékúnak tartja ezt a népszavazási kezdeményezést, mint ahogyan az előző kettőt is, mégis azon az állásponton van, hogy a jelenlegi Alaptörvény rendelkezései szerint vissza kell utasítsa a Bizottság. Az Alaptörvény úgy fogalmaz, hogy közérdekből lehet kisajátítási eljárást lefolytatni, de hogy mi a közérdek, az esetenként változik. Ez a kezdeményezés egy rangsort állít föl, miszerint az, hogy valami termőföld maradjon, az mindenképpen jelentősebb közérdek, mint bármilyen más egyéb érdek, függetlenül attól, hogy ott milyen ipari létesítmény fog épülni. Mivel az Alaptörvényben nincs értékhierarchia, csak a „közérdek” szót alkalmazza, így az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésébe ütközik a kérdés.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Cservák Csabának

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Egyetért a tervezettel. Álláspontja szerint az Alaptörvény módosításával járna ezen népszavazás sikeressége, ugyanis a tulajdon forgalmi viszonyokat nagy mértékben írná felül. A hatályos Alaptörvény keretei között, Alaptörvényen belüli kollíziót eredményezne a kérdés elfogadása.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Avarkeszi Dezsőnek

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Az egyértelműség témájában szeretne egy gondolatébresztőnek szánt észrevételt tenni. Pályája kezdetén mezőgazdasági joggal foglalkozott, akkoriban történt, hogy megalakult a Vecsési Termelőszövetkezet. A repülőtérei kisajátítás miatt jelentős összeghez jutottak, amiből fejleszteni tudtak és egy csodálatos káposzta feldolgozó üzemet hoztak létre, ami világszínvonalú, ráadásul a helyi hagyományokba teljes mértékben beilleszkedő. Ezután feltenné azt a kérdést, hogy vajon szervező az ilyen jellegű ipari üzemek létesítése ellen is tiltakozna? Ám jelen ügy szempontjából nem is ezt tartja fontosnak, hanem hogy például a választópolgár tudatában lenne-e annak, hogy ha az adott kérdésre igennel felel, azzal az ilyen létesítményeket is tiltaná.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak

Dr. Litresits András NVB tag: Emlékezteti a jelenlévőket, hogy a Győri Helyi Választási Bizottság pár napja utasította el a kérdést, amely így szólt: *„Egyetért-e Ön azzal, hogy Győr Megyei jogú Város Önkormányzata ne kezdeményezzen kisajátítási eljárást a 141/2018 (VII.27) Korm. rendelettel kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított Győri Ipari Park bővítése céljából?”* Arra hivatkozott a HVB, hogy ezt a kérdést egy magasabb szintű kormányrendelet szabályozza, nem helyi ügy, ezért nem lehet róla helyi népszavazást tartani. Álláspontja szerint a bizottságok között is fennállhat koherencia zavar, amit majd a Kúria hatásköre lesz eldönteni. Tartja az álláspontját, miszerint a többen benne van a kevesebb, bár minden jogszabálynál lehetnek esetlegesen alkivételek.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Szabó Lászlónak

Dr. Szabó László NVB tag: Örömét fejezi ki dr. Avarkeszi Dezső hozzászólását illetően. Véleménye szerint az általa elmondottak is bizonyítják, hogy az egyértelműséget az ipari létesítmények fogalmára sem állapíthatják meg, tehát a választópolgárok számára sem lenne az. Visszautal dr. Litresits András megszólalásaira, amikor korábbi napirendi pontokat próbált visszahozni. Rávilágít, hogy a Bizottságnak nem nemes célokról kell ezen a helyen döntenie, hanem egyértelmű, népszavazásra javasolt kérdések hitelesítéséről. Tehát a jogszabályok szellemében kell eljárniuk, még ha mindannyian egyet is értenek abban, hogy a termőföld védelme nemes cél, azonban a Bizottság tagjainak egy olyan kérdésben kell döntenie, ami álláspontjuk szerint egyértelmű vagy nem, Alaptörvénybe ütköző, vagy nem.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 12 igen szavazattal, 3 nem szavazattal a Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg ipari létesítmények telepítése céljából a termőföldek kisajátítását?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja. [\(Nemzeti Választási Bizottság 20/2023. számú határozata\)](#)

9. Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felkéri az NVB titkárságának főosztályvezetőjét az előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felkéri a tagokat, szavazzanak szervező hozzászólási lehetőségét illetően.

Szavazás:**A Bizottság 14. számú jegyzőkönyvi döntése:**

A Bizottság 14 igen szavazattal, 1 nem szavazattal támogatta, hogy szervező 2 perc időtartamban szóbeli nyilatkozatot tehesse.

Bencsik Béla szervező: Kifejti, hogy kezdeményezésük célja, hogy a falvak népességmegtartó képessége megújuljon, a lakosság városba áramlása mérséklődjön, ezáltal a helyi népesség korösszetétele javuljon, a mezőgazdálkodás és az agrárium a szolgáltatások feltételeinek kedvezőbbé válása korábbinál érzékelhetőbben járuljon hozzá a falvak jövedelemtermelő képességének erősödéséhez, a mezőgazdaságban termelt jövedelmeknek a vidékfejlesztési célok szolgálatában történő felhasználása lehetőleg a keletkezésük helyén segítse elő a foglalkoztatás bővülését. Álláspontja szerint a mezőgazdasági üzem nem ipari létesítmény az egy külön mezőgazdasági tevékenység és a mezőgazdasági tevékenységgel járó élelmiszer-előállító üzemeknek van jogosultsága.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Korábbi kúriai döntésre hivatkozik, mely az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkosson törvényt az állami tulajdonban álló termőföldek értékesítésének a tilalmáról?”* kérdést hitelesítette, illetve kimondta az

elutasítás indokaként felhozott költségvetési érintettséggel kapcsolatban, hogy gyakorlatilag nincs olyan kérdés, aminek ne lenne költségvetési vonzata. Mivel ez a kérdés érdemben megegyezik az előzővel, az ahhoz fűzött hozzászólását nem kívánja megismételni.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megadja a szót dr. Cservák Csabának.

Dr. Cservák Csaba NVB tag: Álláspontja szerint az egyértelműséget kell inkább vizsgálni ennél a kérdésnél, nem a költségvetési vonatkozást, ahogyan a tervezetben is szerepel. Elmondja, arról hosszan lehetne értekezni, hogy a tulajdonviszonyokat mennyire jelentős módon rendezné át egy ilyen korlátozás. Egyetért azzal, hogy az Alaptörvény jegyében a termőföld védelme kardinális szempont, azonban tulajdonhoz való alapjogot korlátozna egy ilyen törvény. Erre példaként hozza fel, hogy ha valakinek van egy többszáz hektáros területe, ahol egy 100 nm-es ipari üzemet létesítenek, melynek a jövedelméből megfelelően tudják táplálni a termőföldet, eltartják azokat, akik gondozzák ezt a földet, fejlesztenek, azonban egy ilyen törvény már ezeket az innovációkat is tiltaná. Ezért a tervezetnek ezen részével egyetért, a költségvetési részével nem.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: dr. Litresits Andrásnak adja meg a szót

Dr. Litresits András NVB tag: Elmondja, hogy Debrecenben megkezdtek a mélyépítési munkálatokat, az már nem egy elképzelt ipari létesítmény, ami sok embernek ad munkát, hanem külföldiek vették meg a Debrecen környéki panziókat, mert külföldi munkaerőt fognak alkalmazni. Itt termőföldeket vonnak ki művelés alól, hogy ezek a gyárak megépülhessenek. Ugyanez a folyamat játszódott le Győrben is.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra teszi fel a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 12 igen szavazattal, 3 nem szavazattal a Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg ipari létesítmények telepítése céljából a termőföldek művelésből való kivonását?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja

[\(Nemzeti Választási Bizottság 21/2023. számú határozata\)](#)

10. Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felkéri az NVB titkárságának fősztályvezetőjét az

előzmények ismertetésére.

Dr. Wiedemann János főosztályvezető: Ismerteti az ügy előzményeit.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Összefoglalja a döntési javaslatot. Kérdezi a tagtársakat, kívánnak-e hozzászólni a tervezethez. Megadja a szót dr. Litresits Andrásnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Egyetért a tervezettel. Kéri a határozat kiegészítését azzal az indoklással, hogy a Nemzeti Választási Bizottság megjegyzi, hogy a magyar kormány az Unióban a szankciós csomagokat megszavazta és ezzel szemben ellentétes tartalmú kormányzati tájékoztatást végez Magyarországon.

Dr. Sasvári Róbert NVB tag: Megadja a szót dr. Sárhegyi Zoltánnak.

Dr. Sárhegyi Zoltán NVB tag: Reagál dr. Litresits András hozzászólására és visszautal dr. Szabó László korábbi javaslatára, miszerint a Bizottság maradjon meg azon keretek között, amelyre jogosítványa van és a politikai megnyilvánulásokat mellőzzék.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Felteszi szavazásra dr. Litresits András javaslatát az indokolás kiegészítésre vonatkozóan.

Szavazás:

A Bizottság 15. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 4 igen szavazattal, 11 nem szavazattal a kiegészítő javaslatot elutasította.

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: További hozzászólás hiányában szavazásra bocsátja a tervezetet.

Szavazás:

A Bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül a Bencsik Béla magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában az *„Akarja-e, hogy Magyarország megtagadja az orosz termékekre és energiahordozókra kivetett Európai Unió szankciókat?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja

[\(Nemzeti Választási Bizottság 22/2023. számú határozata\)](#)

Dr. Sasvári Róbert NVB elnök: Megköszöni a tagtársaknak az ülésen való részvételt és munkát. A napirendet a Bizottság feldolgozta, az ülést bezárja.

kmf.

Dr. Sasvári Róbert
a Nemzeti Választási Bizottság elnöke